

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 באוקטובר 2020

1368

א' בחשוון התשפ"א

עמוד

הצעת חוק התכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס' 3).

34 התשפ"א-2020

הצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשפ"א-2020

הוספת פרק 1¹ 1. בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התשפ"א-2020¹, אחרי סעיף 26, יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

חלה פריצת דרך במציאת חיסון לנגיף, יש להיערך לקיום שגרת חיים כלכלית לצד הנגיף והמגבלות המתחייבות לשם מניעת הפצתו לפי קביעת גורמי הבריאות בממשלה. לנוכח האמור, סביר להניח כי בחודשים הבאים ימשיך לחול ההסדר שבצו בריאות העם המאפשר הטלת חובת בידוד.

לבקשת המדינה, התאחדות התעשיינים וההסתדרות, אישר בית המשפט העליון, בהחלטה מיום י"ג בתשרי התשפ"א (1 באוקטובר 2020), להשהות את כניסתו לתוקף של פסק הדין בעניין ימי בידוד לתקופה נוספת, וזאת עד יום י' בחשוון התשפ"א (28 באוקטובר 2020). כדי לאפשר למדינה שהות להשלים את עיגון ההסדר בדבר שימוש בימי מחלה לצורך ימי בידוד, בחוק.

הצעת החוק המתפרסמת בזה עניינה עיגון הסדר כאמור בחוק, כהוראת שעה לתקופה מוגבלת בזמן. על פי המוצע, מיום פרסומו של החוק המוצע עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021), עובד שנעדר מעבודתו עקב היותו בבידוד לפי צו בריאות העם או עקב היותו ילדו בבידוד כאמור, יהיה זכאי להשתמש בימי המחלה הצבורים שלו לצורך היעדרות כאמור. מוצע לקבוע כי על היעדרות כאמור יחול, על אף האמור בכל הסכם או הסדר קיבוצי, התשלום בעבור ימי המחלה הקבוע בסעיף 2 לחוק דמי מחלה, כלהלן: 0% מערך יום מחלה על היום הראשון, 50% מערך יום מחלה על היום השני, 50% מערך יום מחלה על היום השלישי ו-100% מערך יום מחלה החל מהיום הרביעי לבידוד. המדינה והמעסיקים יחלקו על פי המוצע את העלות של ימי הבידוד שווה בשווה. עם זאת, מוצעות הוראות פרטניות לעניין המשך תחולה של הסדרים מיטיבים מסוימים חלק ההסדר שבחוק המוצע.

כדי לתת מענה לעובדים שאין ברשותם מכסת ימי מחלה, מוצע כי עובדים אלה יקבלו תשלום בעבור ימי הבידוד, בהתאם לחלוקה שלהלן: 0% מהשכר על היום הראשון, 50% מהשכר על היום השני, 50% מהשכר על היום השלישי ו-70% מהשכר החל מהיום הרביעי ואילך. על פי המוצע, המדינה תשפה את המעסיק באופן מלא בעד העלות הנובעת מזכות זו. כך יינתן מענה כלכלי גם לעובד החייב בבידוד שאין ברשותו ימי מחלה, ויהיה בכך כדי לסייע לעובדים הנאלצים להיעדר מעבודתם בשל חובת בידוד כאמור.

סעיף 1 על רקע התפשטות נגיף SARS-COV-2 כללי (להלן – נגיף הקורונה או הנגיף) בישראל, הכריז שר הבריאות ביום א' בשבט התשפ"א (27 בינואר 2020), כי המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה היא מחלה מידבקת מסוכנת. לצורך מניעת התפשטות הנגיף ושמירה על בריאות הציבור, הטילה הממשלה הגבלות משמעותיות, ובהן חובת בידוד של עד 14 ימים לשבים מחוץ לארץ או למי שנחשף לחולה מאומת בנגיף, בשם לב למועד שבו נודע לו החשיפה, וזאת לפי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות), התשפ"א-2020 (להלן – צו בריאות העם). בהתאמה, ביום ט' בשבט התשפ"א (4 בפברואר 2020), פרסמה ראשת שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות תעודת מחלה גורפת, שלפיה כל מי שחייב בבידוד לפי צו בריאות העם, הוא חולה הנעדר מעבודתו לעניין חוק דמי מחלה, התשל"ו-1976 (להלן – חוק דמי מחלה). כמו כן, וכדי למנוע הגעת מי שחייב בבידוד לקופות החולים באופן שיוביל להאצת התפשטות הנגיף, נקבע בתעודת המחלה הגורפת כי היא תיכנס לתוקף לגבי כל עובד שהגיש למעסיקו הצהרה על כך שחלה עליו חובת בידוד לפי צו בריאות העם, על תקופתה של החובה כאמור, ובמקרים שבהם חובת הבידוד נובעת מכך שהעובד חוזר לישראל מחוץ לארץ – בכפוף להצגת הוכחה על כך שחזר כאמור.

נגד הוצאתה של תעודת המחלה הגורפת כאמור הוגשה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק, וביום ו' באב התשפ"א (27 ביולי 2020), קבע בית המשפט העליון, בפסק דינו בבג"ץ 1633/20 "סל" שירותי סיעוד נ' מדינת ישראל (פורסם באר"ש, 27.7.20) (להלן – פסק הדין בעניין ימי בידוד), כי לא ניתן לקרוא, על דרך הפרשנות, מצב של בידוד לפי צו בריאות העם כ"מחלה" כהגדרתה בחוק דמי מחלה, וקבע כי ההסדר של תעודת מחלה גורפת בטל. עם זאת, בית המשפט העליון השהה את כניסת פסק הדין האמור לתוקף וקבע כי ייכנס לתוקף ביום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020), וזאת כדי לתת שהות לממשלה להיערך לשינוי הנורמטיבי, והכול בשם לב לצורך לגבש הסדר כלכלי הנותן מענה לחובה החלה על עובדים להיכנס לבידוד כאשר מתקיימים בהם התנאים היוצרים סיכון אפידמיולוגי להדבקה בנגיף הקורונה, וכדי לקטוע את שרשרת ההדבקה ולמנוע את המשך הפצת הנגיף.

לאחרונה חלה התפרצות מחודשת של הנגיף בישראל ונקבעו הגבלות נוספות על הציבור ועל המשק. מאחר שטרם

¹ ס"ח התשפ"א, עמ' 298; התשפ"א, עמ' 47.

”פרק ו'1: דמי בידוד

סימן א': הגדרות

26.א. בחוק זה –

הגדרות

”בידוד” – כמשמעותו בצו בריאות העם;

”דמי בידוד” – תשלום לעובד לפי סעיפים 26ב, 26ג או 26ד;

”דמי מחלה” – כמשמעותם בחוק דמי מחלה;

”הסכם קיבוצי” – כהגדרתו בחוק דמי מחלה;

”חוק דמי מחלה” – חוק דמי מחלה, התשל”ו-1976²;

”חוק יסודות התקציב” – חוק יסודות התקציב, התשמ”ה-
1985³;

”חוק דמי מחלת ילד” – חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת
ילד), התשנ”ג-1993⁴;

”המוסד” – המוסד לביטוח לאומי;

”עובד השוהה בבידוד” – עובד שנעדר מעבודתו בשל כך

שחלה עליו חובת בידוד לפי צו בריאות העם (להלן

– חובת בידוד), או בשל כך שהוא שוהה בבידוד בשל

הימצאות ילדו בבידוד, שדיווח על כך לפי אותו צו

והמציא למעסיקו העתק מהדיווח האמור, וששהה

בבידוד לפי אותו צו, למעט כל אחד מאלה:

(1) מי שחלה עליו חובת בידוד בשל הגעתו לישראל

ממדינה אחרת;

(2) חולה כהגדרתו בצו בריאות העם;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 המוצע

מוצע להגדיר מונחים שונים המשמשים בפרק ו'1
המוצע, כמפורט להלן:

להגדרה ”עובד השוהה בבידוד” – מוצע לקבוע שההסדר
שבפרק זה יחול לגבי עובדים אשר נעדרו מעבודתם עקב
היותם, או היות ילדם, בבידוד לפי הוראות צו בריאות
העם ושהשלימו את חובת הדיווח לפי הצו האמור. עם
זאת, עובד לא יהיה זכאי לדמי בידוד לפי פרק זה אם
הוא מצוי בבידוד בשל כך שחלה בקורונה. במקרה כאמור
יחולו הוראות חוק דמי מחלה, הנותנות מענה לעובד
בשעת חוליו. נוסף על כך, ההסדר שבפרק ו'1 המוצע לא
יחול על עובד המצוי בבידוד עקב חזרתו לישראל ממדינה
אחרת. זאת מכיוון שבשונה מחובת בידוד החלה על עובד
באופן פתאומי, שאינו בשליטתו, עקב מגע הדוק עם חולה
בישראל, הרי שבמקרה של נסיעה לחוץ לארץ יכול העובד
להביא בחשבון את תוצאת הנסיעה ולקבל החלטה מבעוד
מועד בנוגע לחובת הבידוד שיכול שתחול עליו עם חזרתו.

במסגרת בקשתה לעיכוב ביצוע פסק הדין, כנוצר
לעיל, התחיבה המדינה כי ההסדר שיגובש יחול החל
מיום י”ג בתשרי התשפ”א (1 באוקטובר 2020). בהתאם לכך
מוצע כי מעסיקים יהיו זכאים, באופן רטרואקטיבי, לשיפוי
חלקי בעד היעדרות של עובדיהם ששהו בבידוד בתקופה
שמיום י”ג בתשרי התשפ”א (1 באוקטובר 2020) – המועד
שבו פסק הדין בעניין ימי בידוד היה אמור להיכנס לתוקף
לפני הדחייה הנוספת שביקשה המדינה מבית המשפט
העליון לצורך השלמת עיגונו של הסדר זה בחוק.

את ההסדר המוצע לעניין ימי בידוד מוצע לעגן
בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת
שעה), התש”ף-2020, שבו עוגנו בחקיקה הסדרים כלכליים
ייחודיים לתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, כפרק ו'1
לאותו חוק. כאמור, מוצע לקבוע הסדר זה כהוראת שעה
מוגבלת בזמן, כך שהוא יעמוד בתוקף מיום פרסומו של
החוק המוצע עד יום כ”א בסיוון התשפ”א (30 ביוני 2021)
(להלן – תקופת הוראת השעה), הכול כמפורט להלן.

² ס”ח התשל”ו, עמ’ 206.

³ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60.

⁴ ס”ח התשנ”ג, עמ’ 134.

”צו בריאות העם” – צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)
- (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש”ף-
2020⁵;

”תקופת בידוד” – תקופה רצופה שתחילתה ביום הראשון שבו נודע לעובד שחלה עליו חובת בידוד, ולעניין עובד שדיווח לפי צו בריאות העם על חובת הבידוד החלה עליו לאחר 4 ימים או יותר מיום שנודע לו האמור – שתחילתה 4 ימים לפני המועד שבו דיווח כאמור, וסיומה ביום האחרון שבו חלה עליו חובה כאמור, אף אם במהלך אותה תקופה השתנתה העילה שבשלה חלה על העובד חובת הבידוד.

סימן ב': תשלום דמי בידוד לעובד

26. (א) עובד השוהה בבידוד זכאי לזקוף בשל כך את ימי היעדרותו בתקופת הבידוד, על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו. זכאות עובד השוהה בבידוד לדמי בידוד

(ב) על עובד השוהה בבידוד שזקף את ימי היעדרותו כאמור בסעיף קטן (א) יחולו, לעניין זכותו לדמי מחלה, הוראות סעיף 2 לחוק דמי מחלה, וזאת גם אם חל עליו הסדר מיטיב לעומת האמור באותו סעיף (בסעיף קטן זה – הסדר מיטיב) לפי הסכם קיבוצי או חוזה אישי; ואולם, חל על העובד הסדר מיטיב שהוא אחד מאלה, יחול עליו אותו הסדר:

- (1) הסדר מיטיב לפי הסכם קיבוצי או חוזה אישי המתייחס לעניין תשלום לעובד בעד ימי בידוד;
- (2) הסדר מיטיב שנקבע בחוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

תקופת הבידוד שתחילתה ביום הראשון שבו נודע לעובד שחלה עליו חובת בידוד לפי צו בריאות העם, תימנה ביחס לדיווח של עובד למשרד הבריאות בתוך לא יאוחר מ־4 ימים מיום שנודע לעובד שחלה עליו חובה זו. במקרים שבהם עובדים יאחרו לדווח הם יאבדו את הזכות לתשלום דמי בידוד, ובלבד שבכל מועד שבו ידווחו תישמר זכאותם עד 4 ימים ממועד הדיווח בפועל.

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי עובד נעדר השוהה בבידוד יהיה זכאי לזקוף את ימי היעדרותו על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו. נוסף על כך מוצע לקבוע כי הזכאות תהיה לפי הקבוע בסעיף 2 לחוק דמי מחלה, התשל”ו-1976, אף אם לעובד יש הסדר מיטיב לעניין דמי מחלה. עם זאת, אם על העובד חל הסדר מיטיב מכוח סעיף 1 וב לחוק דמי מחלה ילה, או הסדר מיטיב שעניינו תשלום בעד ימי בידוד, יהיה זכאי העובד לממש את ימי המחלה בהתאם לאותו הסדר מיטיב.

בנסיבות כאמור, ההיעדרות הצפויה של העובד מעבודתו אינה כזו שעל המעסיק או על המדינה לשאת בה במסגרת רשת הביטחון הסוציאלי שמספק ההסדר שבפרק 1' המוצע למי שנקלע באופן בלתי צפוי לנסיבות המחייבות אותו בבידוד. יוער כי מוצע הסדר מיוחד המיועד לעובד שנכנס לבידוד בשל חזרתו מנסיעה מטעם מעסיקו, במסגרת הסדר זה מוצע לקבוע את שוויו של כל יום היעדרות לפי שווי דמי מחלה מלאים כמשמעותם בסעיף 5 לחוק דמי מחלה (ראה סעיף 26ג(ב) המוצע). הסדר זה קובע הוראות ייעודיות הן לעניין תשלום לעובד כאמור והן לעניין שיפוי שיקבל המעסיק מהמדינה בעד תשלום זה.

להגדרה ”תקופת הבידוד” – מוצע לקבוע כי יראו בבידוד מכוח צו בריאות העם כתקופה רצופה אחת, אף אם במהלכה העובד היה חייב בבידוד כאמור מכמה עילות שונות. במטרה לעודד עובדים לדווח על בידוד בזמן אמת בדרך הקבועה לכך בצו בריאות העם, מוצע לקבוע כי

⁵ ק”ת התש”ף, עמ’ 516.

זכאות עובד לדמי בידוד במקרים מיוחדים 26.g. (א) עובד השווה בבידוד שנעדר מעבודתו בשל כך שחלה על ילדו חובת בידוד, ושהה עם ילדו בבידוד, יחולו לעניין היעדרותו כאמור הוראות חוק דמי מחלת ילד, למעט הוראות לעניין הגבלת מספר הימים שאותם רשאי העובד לזקוף על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו כאמור באותו חוק; על עובד שזקף את ימי היעדרותו על חשבון תקופת המחלה הצבורה שלו, לפי הוראות סעיף קטן זה, יחולו הוראות סעיף 26ב(ב); לעניין זה, "ילד" – כמשמעותו בחוק דמי מחלת ילד.

(ב) עובד שנעדר מעבודתו בשל כך שחלה עליו חובת בידוד בשל הגעתו לישראל ממדינה אחרת שאליה נסע מטעם המעסיק, שדיווח על כך לפי צו בריאות העם והמציא למעסיקו העתק מהדיווח האמור, ושהה בבידוד לפי אותו צו, יהיה זכאי לתשלום סכום בשיעור מלוא דמי המחלה כאמור בסעיף 2(א)(1) לחוק דמי מחלה, החל מהיום הראשון להיעדרותו כאמור.

זכאות לדמי בידוד בהיעדר תקופת מחלה צבורה 26.g. (א) עובד השווה בבידוד שלא עומדת לזכותו תקופת מחלה צבורה זכאי, בעד כל יום היעדרות בתקופת הבידוד אשר לגביו לא עומדת לזכותו תקופה כאמור, לדמי מחלה ממעסיקו לפי הוראות סעיף 2 לחוק דמי מחלה (בסעיף זה – דמי מחלה), בלי שייזקפו לחובתו ימי מחלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ואין מקום להשית על העובד עלויות הנובעות מהיעדרותו שאלה טעמיה.

לסעיף 26 המוצע

כדי להבטיח שעובדים ייהנו מרשת ביטחון כלכלית ויוכלו לשהות בבידוד גם אם לא עומדת לרשותם תקופת מחלה צבורה, ובשים לב לכך שעובדים רבים עלולים להיקלע למצב כאמור, מוצע לקבוע כי גם עובד שלא עומדת לזכותו יתרת ימי מחלה צבורה, יהיה זכאי לתשלום בשל היעדרותו, כאילו עמדו לרשותו ימי מחלה, וזאת בתנאים הקבועים בסעיף 2 לחוק דמי מחלה. עם זאת, מוצע כי החל מהיום הרביעי להיעדרותו של עובד כאמור, הוא יהיה זכאי ל-70% מהתשלום בעבור יום מחלה לפי החוק האמור, זאת משום שימי מחלה הם הכלי העיקרי ששומר על הכנסת העובד בזמן מחלה. כאשר אין ימי מחלה צבורים, יש לאזן בין שמירה על הכנסות העובד ומתן תמריץ להישאר בבידוד לבין העובדה שאין לעובד ימי מחלה שנועדו כאמור להבטחת הכנסתו. הסכום שלו יהיה זכאי העובד במקרה זה דומה לסכום דמי האבטלה שהיה זכאי לו אם היה מובטל. ההסדר המוצע נועד למנוע חשש שעובד אשר חייב בבידוד יימנע משהות בבידוד ויגיע למקום עבודתו כדי שלא להיפגע בשכרו, והכול כדי לשמור על האינטרס של בריאות הציבור.

לסעיף 26 המוצע

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי עובד השווה בבידוד שנעדר מעבודתו בשל כך שחלה על ילדו חובת בידוד, יהיה זכאי לזקוף גם את הימים שבהם ילדו היה חייב בבידוד על חשבון תקופת המחלה הצבורה של העובד, בהתאם לתנאים הקבועים בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993 (להלן – חוק דמי מחלת ילד). זאת, כדי לתת מענה להורים אשר צריכים לשהות במקום הבידוד יחד עם ילדם המצוי בבידוד אשר אינו יכול לדאוג לעצמו. נוסף על כך וכדי להגשים תכלית זו, מוצע לקבוע כי במקרה זה לא תחול הגבלה הקבועה בחוק דמי מחלת ילד על מספר הימים שעובד רשאי לזקוף על חשבון ימי המחלה שלו, זאת משום שתקופות הבידוד לפי צו בריאות העם לעתים ארוכות יותר מפרקי הזמן הקבועים בחוק דמי מחלת ילד.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי עובד השווה בבידוד מכיוון שנסע לחוץ לארץ בשליחות המעסיק, יהיה זכאי לתשלום דמי בידוד מלאים, קרי לתשלום שיוחשב לפי שווי דמי מחלה של היום הרביעי ואילך לתשלום לפי סעיף 2(א) (1) לחוק דמי מחלה, וזאת החל מהיום הראשון לחזרתו ארצה ולכניסתו לבידוד. זאת, מכיוון שהנסיעה לחוץ לארץ, שבשלה נמצא העובד בבידוד, בוצעה בשליחות המעסיק

(ב) בעד כל יום היעדרות של עובד כאמור בסעיף קטן (א) שלא נזקף על חשבון תקופת המחלה הצבורה, אשר חל ביום הרביעי של תקופת הבידוד או לאחרי, יהיה העובד זכאי לתשלום בגובה של 70% דמי מחלה.

726. דיין היעדרות בתקופת בידוד ודין דמי בידוד
בכפוף להוראות סעיפים 26א עד 26ד לחוק זה, דיין היעדרות עובד כאמור באותם סעיפים, בתקופת הבידוד, כדין היעדרותו בתקופת מחלה, ודין דמי בידוד כדין דמי מחלה.

726. דיין עבודה בתקופת בידוד
עובד השוהה בבידוד, שבתקופת הבידוד עבד למעשה אצל מעסיקו בשכר, לא יהיה זכאי לדמי בידוד מאותו מעסיק בעד פרק הזמן בתקופת הבידוד שבו עבד כאמור.

726. רציפות תקופת
עובד שחדל להיות עובד השוהה בבידוד בשל היותו חולה כאמור בפסקה (1) להגדרה "עובד השוהה בבידוד", שבסעיף 26א, תחושב תקופת מחלתו כאמור, לעניין זכאותו לדמי מחלה בשלה, ברצף עם תקופת הבידוד, ובלבד שלעניין זכאותו בעד תקופת הבידוד יחולו הוראות סימן זה.

726. שמירת זכויות
(א) בכפוף להוראות סעיף 26ב, הוראות סימן זה באות להוסיף על זכותו של עובד מכוח דין או הסכם ולא לגרוע ממנה.

(ב) עובד אשר זכאי לדמי בידוד בשל אותה תקופת בידוד, הן מכוח הוראות סימן זה, והן מכוח הסכם קיבוצי לעניין ימי בידוד החל לגביו אצל מעסיקו, יחול לגביו ההסדר המיטיב מביניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 המוצע

ייתכנו מקרים שבהם עובד השוהה בבידוד יתגלה במהלך תקופת הבידוד כחולה מאומת, כך שתקופת הבידוד תמשיך, ברצף, לתקופת מחלה. כדי שלא להפחית מהגמול שלו זכאי העובד במקרה של היעדרות בשל תקופת בידוד שעילותיה השתנו כאמור, מוצע לקבוע כי עובד אשר במהלך תקופת הבידוד אובחן כחולה מאומת – תימנה תקופת המחלה שלו כאילו התחילה מיום תחילת תקופת הבידוד, ולא מחדש. כך עובד כאמור יהיה זכאי לתשלום דמי מחלה לפי ערכם הגדל עם הימשכות ימי המחלה, ולא לשיעור דמי המחלה המופחת שלו היה זכאי אילו נמנתה מחדש תקופת המחלה.

לסעיף 26 המוצע

בדומה להוראות קיימות בחוקי עבודה אחרים, מוצע לקבוע כי בכפוף להוראות סעיף 26ב המוצע (שלפיו ההסדר שבו יחול גם על עובד שחל לגביו הסדר מיטיב לעניין דמי מחלה), הוראות סימן זה באות להוסיף על זכותו של עובד מכוח דין או הסכם ולא לגרוע ממנה. נוסף על כך מוצע לקבוע כי אם עובד זכאי לתשלום בשל ימי בידוד, הן מכוח סימן זה והן מכוח הסכם קיבוצי בעניין דמי בידוד, יחול לגביו ההסדר המיטיב מביניהם.

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי בכפוף להוראות סעיפים 26א עד 26ד, וההסדרים הייחודיים שנקבעו בהם, היעדרות מעבודה בתקופת הבידוד תיחשב להיעדרות כאמור בתקופת מחלה, ובאותו אופן, דמי בידוד ייחשבו לדמי מחלה. זאת, כדי לשמור לעובד את הזכויות שנשמרות בעבורו בזמן היעדרותו עקב מחלה, לרבות זכות לצבירת ותק, הגנה מפני פיטורים והפרשות פנסיוניות שונות.

לסעיף 26 המוצע

מוצע לקבוע כי עובד אשר עבד אצל מעסיקו בעת שחלה עליו חובת בידוד, לא יהיה זכאי לדמי בידוד בעד פרק הזמן שבו עבד. בשל ההבדל בין אדם המצוי בבידוד לבין אדם חולה, הרי שקיימת אפשרות סבירה שעובד המצוי בבידוד יוכל לעבוד מביתו, בחלק מהמקרים. על כן, מוצע כי אם העובד יכול לבצע את עבודתו מהבית, והמעסיק והעובד מעוניינים בכך, יוכל העובד לעבוד מהבית, גם לסירוגין, ולשהות בבידוד, ובמקרה כאמור הצדדים רשאים להשתמש במנגנון דמי הבידוד המוסדר בפרק זה לצורך מימון עלות היעדרות העובד בימים שבהם הוא לא עבד. על כן מוצע כי כל זמן בתקופת הבידוד שבו העובד עבד מהבית וקיבל בעדו שכר, לא ייחשב לחלק מתקופת הבידוד שבעדו זכאי העובד לדמי בידוד, ולא יבוא על חשבון ימי המחלה של העובד.

סימן ג': שיפוי למעסיק

הגדרת "מעסיק" 26.ט. בסימן זה, "מעסיק" – למעט אחד מאלה:

- (1) המדינה;
 - (2) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, למעט חברה מעורבת כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁶;
 - (3) גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב שסכום השתתפות הממשלה בתקציבו, בשנת 2019, היה 25% לפחות מתקציבו;
 - (4) קופת חולים;
 - (5) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;
 - (6) מוסד חינוך שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, וסכום השתתפות הממשלה בתקציבו, בשנת 2019, היה 40% לפחות מתקציבו;
 - (7) מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958⁷, או מוסד שניתנה לו תעודת היתר מאת המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 21א לחוק האמור, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, וסכום השתתפות הממשלה בתקציבו, בשנת 2019, עמד על 40% לפחות מתקציבו;
 - (8) מעסיק של מסתנן, לעניין העסקה של מסתנן כהגדרתו בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954⁸.
- 26.ט. (א) שילם מעסיק לעובד דמי בידוד לפי סעיפים 26ב או 26ג, ובכלל זה לפי הסדר כאמור בסעיף 26ב(ב)(1) או (2) החל על העובד, יעביר המוסד למעסיק תשלום בסך 50% מהעלות שאותה שילם המעסיק, הנובעת מזכאות העובד כאמור לפי סעיף 2 לחוק דמי מחלה, כפי שהוחל לפי אותם סעיפים (בסעיף זה – העלות הבסיסית).

שיפוי

ד ב ר י ה ס ב ר

דמי בידוד לעובדיהם. נוסף על כך מוצע להחריג מהסדר השיפוי מעסיק של מסתנן כהגדרתו בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, לעניין ימי בידוד של אותו מסתנן, בשל הקושי הקיים לגבי חוקיות העסקתו של עובד זר שהוא מסתנן בידי מעסיק ולגבי חוקיות שהייתו או עבודתו של עובד זר כאמור.

לסעיף 26 המוצע

לסעיף קטן (א)

ככלל, מוצע לקבוע שהמדינה תשתתף בתשלום דמי בידוד לעובד בשיעור של 50% מעלות המעסיק, בהתאם

לסעיף 26 המוצע

בסימן ג' המוצע, מוצעות הוראות שונות המסדירות את השיפוי שיקבלו המעסיקים מהמדינה בשל תשלום דמי בידוד לעובדיהם. לעניין הסדר זה, מוצע להחריג מהמונח "מעסיק" גופים מסוימים, לרבות גופים המזוהים באופן מלא עם המדינה או הנתמכים על ידה במישרין או בעקיפין וכן גופים שלממשלה בעלות מלאה או חלקית בהם. גופים אלה הוחרגו מתוך תפיסה שהם נשענים בדרך זו או אחרת על המדינה ואינם מתמודדים בעצמם עם כוחות השוק, ולכן, בין השאר, הם זכאים לתשלומים שונים מהמדינה, גם אם אינם זכאים ישירות לשיפוי על תשלום

⁶ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

⁸ ס"ח התשי"ד, עמ' 160.

(ב) שילם מעסיק לעובד דמי בידוד לפי הסדר כאמור בסעיף 26ב(2), יעביר המוסד למעסיק, נוסף על התשלום לפי סעיף קטן (א), תשלום בסך ההפרש שבין העלות שאותה שילם המעסיק הנובעת מהזכאות כאמור לבין העלות הבסיסית.

(ג) שילם מעסיק לעובד דמי בידוד לפי סעיף 26, יעביר המוסד למעסיק תשלום בסך 100% מהעלות ששילם המעסיק הנובעת מזכאות העובד כאמור.

(ד) תשלום לפי סעיף זה יבוצע רק בעד ימים שלגביהם הודיע משרד הבריאות למנהל המוסד, בהתאם להוראות סעיף 26ג, כי העובד דיווח לגביהם על הימצאותו בבידוד.

62יא. עובד השווה בבידוד שעבד למעשה אצל מעסיקו בשכר ושולמו לו דמי בידוד, על אף הוראות סעיף 26, לא יהיה זכאי המעסיק לתשלום מהמוסד בעד דמי בידוד ששילם לעובד בשל פרק הזמן שבו עבד העובד כאמור.

62יב. (א) מעסיק יגיש למוסד, באופן מקוון, כפי שיוורה המוסד בהודעה שתפורסם באתר האינטרנט שלו, בקשה לתשלום בעד דמי הבידוד ששילם לעובד לפי הוראות סימן ב', שתכלול הצהרה של המעסיק על תשלום דמי בידוד לעובד וכן את פרטי המידע שלהלן:

דין עבודה בתקופת בידוד לעניין שיפוי

בקשה לשיפוי

ד ב ר י ה ס ב ר

המעסיק בעבור מלוא סכום דמי הבידוד ששילם המעסיק בעד העובד לפי הוראות סעיף 26 המוצע, וזאת מכיוון שהזכאות אינה על חשבון ימי מחלה אשר באופן רגיל המעסיק נושא בה.

לסעיף קטן (ד)

כדי לוודא שמעסיק לא יקבל שיפוי בעבור ימים שבהם העובד לא שהה בבידוד, מוצע לקבוע כי משרד הבריאות יעביר למוסד לביטוח לאומי חיווי בדבר דיווח העובד על הימצאותו בבידוד בתאריכים שלגביהם מבקש המעסיק שיפוי (ראו סעיף 26ג המוצע), ולקבוע כי לא יינתן שיפוי בעבור ימים שאין לגביהם רישום במשרד הבריאות על הימצאותו של העובד בבידוד כאמור.

לסעיף 26יא המוצע

כשם שנקבע בסעיף 26 המוצע, כי עובד שעבד בעת היותו בבידוד לא יהיה זכאי לתשלום דמי בידוד מהמעסיק שאצלו עבד בעד פרקי הזמן שבהם עבד כאמור, כך מוצע לקבוע כי מעסיק שהעסיק את עובדו בעת שהעובד שהה בבידוד, לא יהיה זכאי לשיפוי מהמדינה בעבור דמי בידוד לאותם ימים.

לסעיף 26יב המוצע

מוצע לקבוע את אופן הגשת הבקשה לשיפוי בידי המעסיק למוסד לביטוח לאומי (להלן – המוסד לביטוח לאומי או המוסד), את הפרטים שיש לכלול בה ואת המועדים להגשתה.

לחבות הנובעת מזכאות העובד לפי חוק דמי מחלה. כלל זה יחול על מעסיקים המשלמים לעובדיהם לפי כל אחד מההסדרים שלהלן:

(1) מעסיקים של עובדים שחל עליהם ההסדר הרגיל לפי חוק דמי מחלה;

(2) מעסיקים ועובדים שהסכימו על הסדר מייטיב לעניין דמי בידוד, במסגרת הסכם קיבוצי, הסדר קיבוצי או חוזה אישי;

(3) מעסיק של עובד המצוי בבידוד אשר זכאי לדמי מחלה לפי חוק דמי מחלת ילד;

(4) מעסיק של עובד המצוי בבידוד לאחר ששב מחוץ לארץ בשליחות המעסיק.

לסעיף קטן (ב)

מכיוון שעל פי המוצע מנגנון דמי הבידוד הקבוע בסימן ב' כנוסחו המוצע אינו גורע מהוראות מייטיבות שנקבעו בחוק (ראו סעיף 26ב(2) המוצע), מוצע כי אם חל על העובד הסדר מייטיב כאמור, המדינה תשפה את אותו מעסיק, נוסף על השיפוי שיינתן לו לפי זכאות העובד מכוח חוק דמי מחלה, כך שאותו מעסיק יקבל מהמדינה שיפוי גם בעד ההפרש שאותו הוא נדרש לשלם מכוח חובתו לפי חוק כאמור.

לסעיף קטן (ג)

מוצע כי בעבור עובדים שלא נותרו להם ימי מחלה צבורים בקופת המחלה הצבורה, המדינה תשפה את

(1) שם המעסיק ומספר מזהה, מספר טלפון, כתובת דואר אלקטרוני, מספר חשבון בנק ומספר תיק ניכויים של המעסיק;

(2) שם, שם משפחה ומספר זהות, מספר דרכון או מספר מזהה אחר שניתן על ידי רשות שלטונית (להלן – מספר מזהה) של העובד, שבאמצעותו דיווח העובד למשרד הבריאות על הימצאותו בבידוד, וכן מספר טלפון וכתובת דואר אלקטרוני של העובד, אם ברשותו כתובת כאמור;

(3) היותו של העובד עובד בשכר או עובד במשכורת כהגדרתם בחוק דמי מחלה, והיקף המשרה שבה הועסק העובד אצל המעסיק ב־3 החודשים שקדמו לתקופת הבידוד;

(4) מועד תחילת תקופת הבידוד של העובד, מועד סיומה ומספר הימים בתקופת הבידוד שבשלהם זכאי העובד לדמי בידוד לפי הוראות סעיפים 26ב, 26ג או 26ד, ובכלל זה לפי הוראות הסדר כאמור בסעיף 26ב(ב)(1) או (2) החל לגביו, בציון ההוראה שבשלה זכאי העובד לדמי בידוד, ולעניין הסדר כאמור בסעיף 26ב(ב)(2) – החוק שבו נקבע ההסדר; הועסק העובד אצל המעסיק המבקש בחלק מימי תקופת הבידוד – יציין המעסיק גם את מספרו של היום, שבעדו שילם המעסיק לעובד, במניין ימי תקופת הבידוד;

(5) גובה דמי המחלה שלהם זכאי העובד לפי סעיף 5 לחוק דמי מחלה, לפי שוויים ביום הראשון לתקופת הבידוד של העובד, והשכר הממוצע של העובד ברבעון האחרון, שלפיו חושב שווי יום מחלה כמשמעותו בחוק דמי מחלה (להלן – יום מחלה), של העובד.

(ב) מעסיק יעביר למוסד בקשה לתשלום לפי סעיף קטן (א), לא יאוחר מ־60 ימים מתום החודש שבמהלכו הסתיימה תקופת הבידוד של העובד.

26.יג. (א) מנהל המוסד, או מי שהוא הסמיכו לעניין זה מבין עובדי

המוסד (בסעיף זה – המנהל), יעביר למשרד הבריאות את רשימת שמות העובדים שהוגשה בשלהם בקשה לשיפוי לפי סעיף 26יב, את מספרם המזהה ואת תקופות הבידוד של אותם עובדים שעליהן דיווח המעסיק למוסד כאמור בסעיף קטן (א)4 של הסעיף האמור; משרד הבריאות יודיע למנהל, לגבי כל עובד שנכלל ברשימה כאמור, אם העובד דיווח על הימצאותו בבידוד לפי צו בריאות העם בתקופות האמורות והמועד שבו דיווח כאמור; המוסד יודיע למעסיק, לגבי כל עובד כאמור, על ימים שלגביהם העובד לא דיווח למשרד הבריאות על היותו בבידוד ועל כך שהעובד אינו זכאי לתשלום דמי בידוד בעד אותם ימים.

(ב) המוסד ישמור מידע שהתקבל לפי סעיף קטן (א) בהתאם להוראות אלה:

- (1) המידע יישמר במחשבי המוסד בנפרד מכל מידע אחר, ולא יועבר או יחובר לכל מאגר מידע אחר;
- (2) המידע יישמר לפרק הזמן המזערי הדרוש, ולכל היותר לתקופה שלא תעלה על 18 חודשים, ובתום התקופה – ימחק המוסד את המידע, אלא אם כן המידע דרוש לשם ניהול הליך משפטי הנוגע לביצוע פרק זה או הנובע ממנו;
- (3) המוסד יעשה שימוש במידע שהתקבל לפי סעיף קטן (א) לשם ביצוע סימן זה ובמידה הנדרשת, בלבד;
- (4) לא יתאפשרו עיבוד, שימוש או צפייה בפרטי המידע שהתקבלו לפי סעיף זה אלא בידי בעלי תפקידים במוסד שהמנהל נתן להם אישור פרטני לכך ושחתמו על התחייבות לשמירה על סודיות המידע;
- (5) לבעלי התפקידים במוסד כאמור בפסקה (4), ולהם בלבד, תהיה גישה לפרטי המידע האמורים באותה פסקה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 26 יג המוצע

נרשם במשרד הבריאות כחייב בידוד. המנגנון המוצע נועד לצמצם את המידע המועבר למינימום הנדרש, תוך צמצום הפגיעה בזכות הפרטיות. בהמשך לכך, מוצעות הוראות הנוגעות, בין השאר, להגבלת השימוש במידע, שמירתו, מחיקתו, העברתו וקביעת מורשי הגישה אליו, וזאת כדי לצמצם את הפגיעה בפרטיות ואת החשש לסיכונים אבטחת מידע.

מאחר שעל פי המוצע המדינה תשפה מעסיק רק לגבי תקופות שבהן חלה על עובדו חובת בידוד, מוצעות הוראות שונות לעניין העברת מידע, ובין השאר העברת מידע מהמוסד למשרד הבריאות שאצלו נדרשים חייבי הבידוד להירשם, לשם אימות תקופות אלה, העברת מידע ממשרד הבריאות למוסד, והודעת המוסד למעסיק על ימים בתקופה שלגביה ביקש המעסיק שיפוי, שבהם העובד לא

6) על אף הוראות כל דין, למעט פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁹, המוסד לא יעביר כל מידע שהתקבל או שנוצר לפי סעיף זה, אלא לשם ביצוע סימן זה ובמידה הנדרשת;

7) אדם שהגיע אליו מידע לפי פרק זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש פרט לתכלית האמורה בפסקה (3).

שווי יום מחלה 26.יד. לעניין תשלום מהמוסד למעסיק לפי סעיף 26, יראו שווי יום מחלה של עובד, לעניין כל תקופת בידוד של אותו עובד, כפי שוויו לפי סעיף 5 לחוק דמי מחלה ביום הראשון של התקופה האמורה כפי שצוין בבקשה לשיפוי שהגיש המעסיק, וזאת גם אם השתנה שווי יום המחלה של העובד לאחר מועד הגשת הבקשה.

תחולת הוראות מחוק הביטוח הלאומי על תשלום שיפוי למעסיק 26.טו. על תשלום שיפוי לפי פרק זה יחולו הוראות לפי סעיף 281, פרק י"ד למעט סעיף 296, וסעיף 396 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁰, בשינויים המחוייבים.

שיפוי המוסד 26.טז. אוצר המדינה ישפה את המוסד בשל כל הוצאה שהוציא לצורך ביצוע סימן זה.

סימן ד': הוראות שונות

סמכות שיפוט 26.יז. לבית דין אזורי לעבודה כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969¹¹, תהיה סמכות ייחודית לדון בכל תביעה של עובד לתשלום ממעסיק לפי הוראות סימן ב' או תביעה של מעסיק לשיפוי מהמוסד לפי הוראות סימן ג'.

ד ב ר י ה ס ב ר

כן מוצע כי ההוראות לעניין מועדים להגשת תובענות וערעורים לעניין חוק הביטוח הלאומי לפני בית הדין לעבודה, יחולו גם לעניין תובענות וערעורים שעניינם שיפוי לפי סימן ג' המוצע.

לסעיף 26טז המוצע

מוצע לקבוע כי אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בשל כל הוצאה שהוציא לצורך ביצוע חוק זה.

לסעיף 26יז המוצע

לצורך תביעות שעשויות להיות מוגשות לעניין תשלומים מכוח חוק זה בין עובד למעסיק, או בין המעסיק למוסד לביטוח לאומי, מוצע כי הסמכות העניינית לדון בתביעות אלה תהיה נתונה לבית הדין האזורי לעבודה.

לסעיף 26יז המוצע

מוצע לקבוע כי שווי יום המחלה של העובד שבערו מבוקש השיפוי יהיה כשווי יום המחלה הראשון בתקופת הבידוד, כפי שהיה בעת הגשת הבקשה, וזאת גם אם שווי יום מחלה של העובד ישתנה בשלב מאוחר יותר. זאת כדי להבטיח את סופיות התשלום ולמנוע חוסר ודאות עתידי בדבר סכומי הזכאות, וכדי לאפשר מנגנון פשוט ויעיל להעברת שיפוי בלוחות זמנים קצרים.

לסעיף 26טז המוצע

מאחר שהמוסד יתפעל את מנגנון השיפוי, מוצע להחיל הוראות שונות מחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי), אשר רלוונטיות גם למנגנון השיפוי בפרק ו' המוצע, בשינויים המחוייבים, ובהן הוראות לעניין הגשת תביעות, ניכויים, מניעת העברת הזכות לגמלה, וכיוצא באלה. כמו

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

¹⁰ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

26.יח. (א) פרק זה יעמוד בתוקפו בתקופה שמיום פרסומו של חוק התכנית לסייע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשפ"א–2020 (בסעיף זה – יום התחילה), עד יום כ"א בסיוון התשפ"א (30 ביוני 2021) (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה), והוא יחול לעניין תקופת בידוד שחלה בתקופת הוראת השעה.

(ב) שר האוצר רשאי, בצו, להאריך את תקופת הוראת השעה, בתקופות נוספות שלא יעלו על חצי שנה כל אחת.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א), הוראות סעיף 26(א), למעט לעניין תשלום לפי סעיף 26ג(ב), וכן הוראות סעיפים 26(ב) ו-26(ד) יחולו עד 26 ביולי 2021 על מעסיק, גם לגבי עובד שבתקופה שמיום י"ג בתשרי התשפ"א (1 באוקטובר 2020) עד יום התחילה (בסעיף זה – התקופה הקובעת), שילם לו המעסיק דמי מחלה בשל היותו בבידוד לפי צו בריאות העם, למעט אם היה בבידוד כאמור בשל היותו חולה כהגדרתו באותו צו, כאילו היו דמי המחלה ששילם המעסיק לאותו עובד דמי בידוד ששולמו לפי סעיפים 26ב ו-26ג(א), ויחולו לעניין זה הוראות סעיפים 26טו ו-26טז.

(ד) עובד של מעסיק שבתקופה הקובעת שילם לו המעסיק דמי מחלה בשל היותו בבידוד לפי צו בריאות העם בשל כך שחזר לישראל מחוצה לה, לאחר שיצא ממנה מטעם המעסיק, יעביר המוסד למעסיק, בעד אותו עובד, תשלום בסך 50% מהעלות הנובעת מהזכאות לפי סעיף 2 לחוק דמי מחלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ד)

מוצע לקבוע תחולה רטרואקטיבית של סעיפי השיפוי למעסיקים, החל מיום י"ג בתשרי התשפ"א (1 באוקטובר 2020). כאמור לעיל, בית המשפט הגבוה לצדק קבע בהחלטתו כי פסיקתו תיכנס לתוקף לאחר יום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020). בהתאמה, וכדי שהמעסיקים לא ייפגעו מהדחייה הנוספת שניתנה מבית המשפט לצורך השלמת הליכי החקיקה, מוצע לקבוע כי המעסיקים יקבלו שיפוי רטרואקטיבי בהתאם לתנאי השיפוי הקבועים בחוק זה, בעבור דמי המחלה ששילמו טרם כניסתו של חוק זה לתוקף.

לסעיף 26 יחיד המוצע

לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

מוצע לקבוע כי החוק יחול, כהוראת שעה, החל ביום פרסומו עד יום כ"א בסיוון התשפ"א (30 ביוני 2021). זאת מכיוון שמדובר בהסדר חריג לעומת ההסדר הקבוע בחוק דמי מחלה, אשר נדרש עקב התפשטות נגיף הקורונה, ובהתאמה להסדרים הזמניים החלים כולם, כהוראות שעה, בתקופת ההתמודדות עם התפשטותו (ראו סעיף 50 לחוק סמכויות לשם התמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף–2020). כמו כן מוצע לאפשר לשר האוצר להאריך, בצו, את תקופת הוראת השעה, בתקופות נוספות שלא יעלו על חצי שנה כל אחת, וזאת למקרה שעדיין יהיה צורך בבידוד לצורך מניעת התפשטות הנגיף גם לאחר תום אותה תקופה.

(ה) עובד זר כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹² (בהגדרה זו - חוק עובדים זרים), שיצא מישראל לארץ מוצאו עד חצי שנה לפני יום התחילה והגיע לישראל מארץ מוצאו לשם עבודה אצל מעסיק שאצלו הועסק לפני יציאתו מישראל, יראו אותו לענין פרק זה, על אף האמור בפסקה (1) להגדרה "עובד השהה בבידוד" שבסעיף 26א, כעובד השהה בבידוד, ואולם הוראות סעיף 26 לא יחולו לגביו.

תיקון חוק הביטוח
הלאומי

2. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹³ -

(1) בסעיף 355(א) -

(א) אחרי פסקה (1) יבוא:

דברי הסבר

לסעיף קטן (ה)

לגבי כל עובד ועובד, ואולם דיווח זה הוא חצי שנתי או שנתי ולא לגבי כל חודש וחודש.

מן הניסיון המצטבר במוסד עולה כי מרבית המעסיקים במשק עומדים בחובת הדיווח התקופתי המקוון, והדבר משפר את המידע הקיים במוסד לביטוח לאומי לגבי נתוני העובדים.

ביחס לדיווח החודשי, המוסד מקבל דיווח מן המעסיקים באופן מקוון או באמצעות טפסים ידניים, וזאת בהתבסס על הוראות תקנה 8 לתקנות הביטוח הלאומי (גביית דמי ביטוח), התשי"ד-1954, המחייבות הגשת דיווח חודשי המידע המדווח בדיווח החודשי (טופס 102) הוא כאמור כוללני בלבד, ואינו מאפשר למוסד לדעת "בזמן אמת" לגבי ההכנסות והנתונים בדבר עבודת העובדים, דבר שיש לו השפעות משמעותיות הן בנוגע למיזוי זכויות של המבוטחים והן בנוגע לחישוב דמי הביטוח בעדם. כמו כן, הגשת הדיווחים בטופס ידני גוררת, מטבע הדברים, שגיאות בדיווחים בשל מילוי נתונים שונים או הקלדה שגויה וכן עיכוב בערכון חשבונית המעסיקים. נוסף על האמור, הגשת הטופס הידני דורשת מן המעסיק לגשת אל הבנק.

בתיקון זה מוצע לתקן את סעיף 355(א) לחוק הביטוח הלאומי ולהוסיף בו פסקה שעניינה דיווחים נוספים שאותם על מעסיק או על מי שמשלם פנסיה מוקדמת לדווח למוסד באופן מקוון, הכול כפי שיפורט להלן.

לכשייכנסו לתוקפם התיקונים המוצעים בסעיף 2 להצעת החוק (ראו לענין מועד כניסתם לתוקף את דברי ההסבר לסעיף 3 להצעת החוק) יסייע הדבר גם באיסוף מידע לצורך יישום ההסדר לענין דמי בידוד הקבוע בסעיף 1 להצעת החוק, וזאת לצורך עריכת בקרה על סכומי התשלום שמשלם המוסד למבוטחים וכן ביצירת מנגנון לקבלת מידע אמין ועדכני של שיעורי העסקה ונתוני שכר לשם התמודדות עם מצבי משבר עתידיים שבהם יהיה צורך במתן מענה מהיר ויעיל מטעם רשויות המדינה, כפי שהתחדד במהלך משבר הקורונה.

מוצע לקבוע הוראת מעבר ולפיה הוראות פרק ו' המוצע יחולו על עובד זר שיצא מישראל לארץ מוצאו עד חצי שנה לפני יום התחילה, והגיע לישראל, לאחר יום התחילה, במטרה לעבוד אצל אותו מעסיק, וזאת אף על פי שככלל פרק זה לא חל על עובד המצוי בבידוד עקב שהייה בחוץ לארץ. עובד זר אשר יצא לארץ מוצאו בתקופה של עד חצי שנה לפני יום התחילה, כאשר המצב הנורמטיבי אפשר קבלת תעודת מחלה גורפת, לא מן הנמנע שהסתמך על מצב נורמטיבי זה בעת יציאתו כאמור, והכול מתוך הנחה שלעובד הזר יש זיקה לארץ מוצאו.

סעיף 2 המוסד לביטוח לאומי מקבל דיווח ממעסיקים כללי בדבר השכר המשתלם לעובדיהם או למי שהם משלמים להם פנסיה מוקדמת וזאת מכוח ההוראות הקבועות בחוק הביטוח הלאומי ובתקנות שהותקנו מכוחו. עד שנת 2016 קיבל המוסד בפועל את מרבית הדיווחים על אודות העובדים או מקבלי הפנסיה המוקדמת באמצעות רשות המסים.

בחק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ו-2015, תוקן חוק הביטוח הלאומי, ובתיקון חויבו המעסיקים ומשלמי פנסיה מוקדמת לדווח למוסד לביטוח לאומי דיווחים כאמור באופן מקוון במועדים שנקבעו (ר' סעיף 355(א) לחוק הביטוח הלאומי). כך, מקבל המוסד בהתאם לסעיף 355(1א) דיווחים שונים לגבי עובדים ומקבלי פנסיה מוקדמת, הנחלקים לדיווח חודשי הכולל את הפרטים הנדרשים לענין חישוב דמי הביטוח בעדם, כגון מספר העובדים או מקבלי הפנסיה המוקדמת, השכר או הפנסיה המוקדמת, לפי הענין, ששולמו להם, ודמי הביטוח המחושבים לתשלום. דיווח זה (להלן - טופס 102) הוא כוללני ולא פרטני. נוסף על כך, מקבל המוסד דיווח תקופתי (להלן - טופס 126), בדומה לדיווח המועבר לרשות המסים על פי סעיף 166(ב) לפקודת מס הכנסה, במועדים הקבועים בסעיף 355(א) לחוק הביטוח הלאומי. דיווח זה הוא פרטני

¹² ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

¹³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התש"ף, עמ' 323.

"(א1) נוסף על האמור בפסקה (1), מעסיק או מי שמשלם פנסיה מוקדמת כאמור באותה פסקה יגיש למוסד גם דיווחים כמפורט להלן:

(א) דיווח חודשי מקוון כפי שיוורה המוסד, במועד התשלום כאמור בסעיף 353, לגבי אלה:

(1) סך שכר העבודה או הפנסיה המוקדמת ששילם לכלל עובדיו או לכלל מקבלי הפנסיה המוקדמת, וכן סך דמי הביטוח שעליו לשלם בעדם, לפי העניין;

(2) לעניין מעסיק, לגבי כל אחד מעובדיו – שכר העבודה ונתוני שכר הדרושים לצורך חישוב דמי הביטוח שעליו לשלם בעדם, היקף המשרה וסיווג העובד לעניין חובת תשלום דמי הביטוח;

(3) לעניין מי שמשלם פנסיה מוקדמת, לגבי כל מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת – סכום הפנסיה המוקדמת שמשתלמת לו וסיווגו לעניין חובת תשלום דמי הביטוח;

(ב) דיווח מקוון כפי שיוורה המוסד, על פי דרישת המוסד ולגבי פרק הזמן שהורה בדרישתו, לגבי מידע כמפורט להלן:

ד ב ר י ה ס ב ר

לצורך הדיווח המקוון העמיד המוסד כמה אמצעים, לרבות הזנת דו"ח באתר התשלומים של המוסד למי שאינו מחובר לבית תוכנה או ללשכת שירות. כמו כן, במקרים שבהם למעסיק או למשלם פנסיה מוקדמת אין אפשרות לדווח באתר הביטוח הלאומי, הוא יוכל להיעזר בשירותי הסניף שאליו הוא שייך, וזאת כדי להגיש את הדיווח באמצעים אחרים שהמוסד יעמיד לרשותו.

כל שאר התנאים שהוחלו על דיווח מכוח הוראות סעיף 355(א1), יחולו אף על הדיווח האמור.

כך, התיקון המוצע לא יחול על מי שמעסיק עובד שלא לצורך עסקו או משלח ידו (כגון עובדי משק בית), ולהם תינתן האפשרות לדווח גם באופן שאינו מקוון. כמו כן, מוצע כי תינתן הסמכות לשר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לקבוע סוגי מעסיקים אשר לא יידרשו להגיש דיווח מקוון.

נוסף על הדיווח החודשי המקוון, מוצע בפסקת משנה (ב) של סעיף 355(א1)(א1) לקבוע את חובתו של מעסיק או של משלם פנסיה מוקדמת, להעביר אל המוסד דיווח ובו מידע פרטני על עובד, על פי דרישת המוסד ובכפוף לסייגים המנויים בפסקאות משנה (1) או (2), לפי העניין. זאת, במקרים שבהם נדרש למוסד לביטוח לאומי מידע פרטני לפי תקופות כגון במקרים שבהם מבוטח מגיש תביעה או בקשה למוסד לביטוח לאומי לקבלת גמלה או להחזר דמי ביטוח לאומי ששילם, שאז נדרש המוסד לקבלת תלושי השכר החודשיים של המבוטח וזאת לפרקי זמן שונים בהתאם לתנאים ביחס לכל גמלה וגמלה ותקופת החזר דמי הביטוח המבוקשת.

לפסקאות (1) ו-(3)

בפסקת משנה (א) של סעיף 355(א1)(א1) מוצע כי גם דיווחים חודשיים של מעסיק או של משלם פנסיה מוקדמת לגבי כל אלה, ייעשו, ככלל, באופן מקוון ולא באמצעות טופס ידני:

(1) סך שכר העבודה או הפנסיה המוקדמת ששילם לכלל עובדיו או לכלל מקבלי הפנסיה המוקדמת, לפי העניין, וכן סך דמי הביטוח שעליו לשלם בעדם;

(2) לעניין מעסיק, לגבי כל אחד מעובדיו – שכר העבודה ונתוני שכר הדרושים לצורך חישוב דמי הביטוח שעליו לשלם בעדם, היקף המשרה וסיווג העובד לעניין חובת תשלום דמי הביטוח;

(3) לעניין מי שמשלם פנסיה מוקדמת, לגבי כל מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת – סכום הפנסיה המוקדמת שמשתלמת לו וסיווגו לעניין חובת תשלום דמי הביטוח.

ההסדר המוצע יאפשר למוסד לדעת מידע נדרש ומפורט ביחס לעובדים או למקבלי פנסיה מוקדמת, דבר אשר ימצה את זכותם לגמלה וכן ייתן מידע נכון לגבי חיוב דמי הביטוח בעדם. דיוק זה בחישוב דמי הביטוח עשוי גם למנוע חיוב יתר בדמי ביטוח או תשלום בחסר על ידי המעסיק. נוסף על כך, התיקון המוצע בא להתאים את מנגנוני הדיווח אל העולם המודרני שבו ניתן לבצע פעולות רבות באמצעים אלקטרוניים בלא צורך בטפסים ידניים. מטרת התיקון היא לשפר את השירות למעסיקים ולמשלמי פנסיה מוקדמת ולחסוך במילוי הטפסים ובהקלדתם. כמו כן דיווח מקוון ישירות למוסד מתוכנת השכר, יבטיח כי הנתונים יהיו תואמים לתלושי השכר שהופקו ולדיווח בטופס 126.

(1) מידע הדרוש למוסד לצורך בירור תביעה של עובד או של מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת, ובלבד שהמוסד יידע את העובד או את מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת, לפי העניין, בעת הגשת התביעה, באופן ישיר או באמצעות מעסיקו או מי שמשלם לו את הפנסיה המוקדמת, כי לצורך בירור התביעה יפנה המוסד למעסיקו או למשלם הפנסיה המוקדמת, לפי העניין, לצורך קבלת מידע כאמור, והעובד או מקבל הפנסיה המוקדמת לא התנגד לכך בעת הגשת התביעה;

(2) מידע הדרוש למוסד לצורך חישוב דמי ביטוח המשתלמים בעד עובד או מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת, ובלבד שהמידע המבוקש הוא מידע שהמעסיק או מי שמשלם פנסיה מוקדמת, לפי העניין, וכן העובד או מי שמשתלמת לו פנסיה מוקדמת, לפי העניין, חייבים על פי דין למוסדו למוסד, או שהמוסד רשאי על פי דין לדרוש מכל אלה:"

(2) בסעיף 358, במקום "לפי התקנות" יבוא "בהתאם להוראות לפי סימן זה";

(3) בסעיף 398(ד1), אחרי "בסעיף 355(א1)" יבוא "(1) ו־(א1)(א)".

ד ב ר י ה ס ב ר

גם לעניין הדיווחים כאמור, שיוגשו על פי דרישת המוסד, יחולו כל התנאים אשר הוחלו על דיווחים מכוח הוראות סעיף 355(א1), ואולם הוראת העונשין הקבועה בסעיף 398 לחוק הביטוח הלאומי הקובעת קנס לגבי מי שלא הגיש דין וחשבון כאמור בסעיף 355(א1) בתוך 60 ימים מהמועדים הנקובים בו, לא תחול לגבי מי שלא הגיש דיווח לפי דרישת המוסד כאמור.

לפסקה (2)

סעיף 358 לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו קביעת דמי ביטוח בניגוד לדוח, קובע כי אם היה פקיד גבייה ראשי משוכנע שהכנסתו של המבוטח או שכר העבודה של עובדי מעביד פלוני עולים על הסכומים הנקובים בדין וחשבון שהמעביד או שהמבוטח הגיש לפי התקנות, רשאי הוא לקבוע את הסכום המגיע כדמי ביטוח שיש לשלם, ורואים כאילו חל פירעון הסכום במועד התשלום של תקופת התשלום שאליה מתייחס הסכום. מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע במפורש כי הסמכות חלה גם במקרה שבו הסכומים כאמור נקובים בדין וחשבון שהוגש בהתאם להוראות סימן ג' בפרק ט"ו לחוק הביטוח הלאומי, ובכלל זה סעיפי הדיווח הקבועים בסעיף 355(א1).

כדי שיהיה ניתן לדעת כי המבוטח לא התנגד לקבלת המידע באופן מקוון על ידי מעסיקו, יצוין בטופס התביעה של המוסד (המקוון והידני), כי לצורך קבלת המידע באופן מקוון כאמור, המוסד יפנה למעסיק או למשלם הפנסיה המוקדמת. המבוטח תינתן האפשרות להודיע למוסד בטופס התביעה כי הוא מתנגד לפנות למעסיקו לצורך קבלת המידע. הודיע המבוטח במסגרת הגשת תביעתו למוסד על התנגדותו לפנייה למעסיקו כאמור, תתברר התביעה בלא דיווח מקוון.

במקרים שבהם מוגשת התביעה למוסד באמצעות מעסיקו של המבוטח, יעביר המעסיק את המידע למוסד, אלא אם כן המבוטח הודיע למעסיק או למוסד על התנגדותו למסירת מידע כאמור.

התיקון המוצע יפשט את אופן הגשת התביעות והבקשות למוסד לביטוח לאומי ויאפשר למוסד לקבל באופן מרוכז ומקוון את כל המידע הנדרש לצורך בירור תביעת המבוטחים וייתה במידת האפשרה הגשת תלושים ידניים, וכך גם לגבי קבלת שינויים בשכר או במקומות עבודה או לגבי דיווחי מעסיק על פיטורין, חל"ת וכיוצא באלה.

- תחילתו של סעיף 2 לחוק זה ביום י"ט בניסן התשפ"א (1 באפריל 2021) והוא יחול –
- (1) לגבי דיווחים כאמור בסעיף 355(א1)(א)(א) לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 2(1)(א) לחוק זה בעד חודש אפריל 2021 ואילך;
- (2) לגבי דיווחים כאמור בסעיף 355(א1)(א)(ב) לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 2(1)(א) לחוק זה – על פי דרישת המוסד החל מחודש אפריל 2021.

ד ב ר י ה ס ב ר

המעסיקים ומשלמי הפנסיה המוקדמת לדווח בהתאם להוראות התיקון המוצע;

(2) לגבי דיווחים שיש להגישם על פי דרישות המוסד כאמור בסעיף 355(א1)(א)(ב) לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 2(1)(א) לחוק המוצע, יחול התיקון המוצע לגבי דרישה כאמור שנמסרה למעסיק או למשלם הפנסיה המוקדמת החל מחודש אפריל 2021 ואילך. יצוין כי דרישה כאמור יכול שתתייחס גם למידע הנוגע לחודשים שקדמו למועד האמור.

סעיף 3 בשל השינויים הנדרשים באופן קליטת הנתונים במוסד והצורך להתארגנות של המשק, לשם היערכות ליישום התיקונים המוצעים בסעיף 2, מוצע כי התיקונים המוצעים ייכנסו לתוקף ביום י"ט בניסן התשפ"א (1 באפריל 2021) והם יחולו –

(1) לגבי דיווחים כאמור בסעיף 355(א1)(א)(א) לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף 2(1)(א) לחוק המוצע – בעד חודש אפריל 2021 ואילך, כלומר לגבי דיווחים המוגשים ביום 15 במאי 2021, בעד חודש אפריל 2021, יידרשו